

FELADATGYŰJTEMÉNY
magyar nyelvtan és helyesírás
leendő 6. osztályosoknak

Leíró nyelvtan

HANGTAN

1. Milyen hangrendűek az alábbi szavak?

alma		kosztüm	
csillag		uborka	
alkalom		tükörkép	
olvasmány		világháló	
cselekmény		tárogató	
nevetséges		cipőfűző	
kialvatlan		tanácsadó	
dönget		dzsungel	
állítás		ügető	
hihető		templom	

2. Pótold a szóalakok, szavak hiányzó magánhangzóit!

(ü-ű)	b..n	b...nös	b...ntelen	b...ntet
(u-ú)	h..z	h...szat h...	szas	h...szad
(i-í)	b..zik	b...zakodik	b...zalom	b...ztat
(ü-ű)	d..l	d...ledezik	d...lékeny	d...löngél
(ü-ű)	fűz	f...zet (ige)	f...zet (főnév)	f...zér

3. Melyik magánhangzóra gondoltam? Írja a betűjelét a kipontozott részre!

- a) magas, alsó nyelvállású, ajakréses, rövid .....
- b) mély, középső nyelvállású, ajakkerekítéses, hosszú .....
- c) magas, középső nyelvállású, ajakréses, hosszú .....
- d) mély, felső nyelvállású, ajakkerekítéses, hosszú .....
- e) magas, felső nyelvállású, ajakréses, rövid .....

4. Milyen hangrendűek az alábbi népdal szavai?

„ Magas hegyen lakom,	A nyári folyóvíz
Keress fel, galambom,	Télben megaluszik,
Csendes folyóvíznek	Búsul az én szívem,
Csak zúgását hallom.	Soha meg nem nyugszik.”

Magas
hangrendűek: _____

Mély hangrendűek: _____

Vegyes hangrendűek: _____

5. Írd le, hogy mely hangtörvények érvényesülnek az alábbi szavakban!

hiú _____

tizenöttször _____

szökdösne _____

törültök _____

kapkodás _____

gazdasszonyé _____

hetvenkétszer _____

6. Melyik mássalhangzóra gondoltam? Írd le a betűjelét!

- a) *szájpadlášhang, zárhang, zöngés, szájhang, hosszú* .....
- b) *ajakhang, réshang, zöngétlen, szájhang, rövid* .....
- c) *gégehang, réshang, zöngétlen, szájhang, rövid* .....
- d) *szájpadlášhang, zárhang, zöngés, orrhang, rövid* .....
- e) *foghang, zár-réshang, zöngétlen, szájhang, hosszú* .....

7. A részleges hasonulás melyik fajtája található a következő szavakban és szókapcsolatokban?

távfutó, fűzfa, homokdüne, rázkódik, hangya, virágor, csúszda, házsám, kapzsi, kénból, szénbánya, szegfű, különb, adta, varangy, kánpad, részből, képzés, sarkantyú, gyöngy, szagtalan, vegytisztítás, szénpor, tűzcsóva, szánban, kicsempézték, mézcsepp, könyvtár

8. Írd le -val, -vel toldalékkal a következő szavakat! Vigyázz a helyesírásukra!

- szék, kés, bal, hegy, busz
- szebb, jobb, sakk, toll, gally
- Bálint, György, Szabolcs, könyv, böles
- Allah, doh, potroh, sah
- Végh, Móricz, Takáts, Damjanich, Tóth
- Kis, Kiss, Vas, Vass, Scott
- Engels, index, Bach, Félix, pech
- Voltaire, Moliere, Shakespeare, Candide, Milne
- Ft, 10., db, dl, cm
- méh, cseh, hüh, pléh, céh, juh
- Rousseau, Dumas, Diderot, Peugeot

9. Milyen mássalhangzótorvények találhatók a következő szavakban? (Egy szóban több törvényszerűség is előfordulhat!)

elhagyják, dl-rel, vonzza, víztelen, önfeledt, szárazság, sahhal, metsszük, annak, rontják, rendszerint, csüggedtté, tetszik, halasztgasd, fonjuk, Horváthtal, beljebb, érettségi, vassá, ponty, parttal, viruljon, szegfű, örvendtem, csúszda, mártsd bele, láncsal

10. Szótagold a következő egyszerű szavakat!

prüszköl, fillér, mennyi, ostrom, fiait, játsszuk, szabállyá, Veszprém, pénzért, Csongrád, Kovácsék, morzsa, pióca, loccsan, tied, metsszük, mindig, falig, vízzé, gallyal, lajstrom, ronggyá, istráng, apa, Takácsot, Móriczék, madzag, archívum, maximum, findzsa, peches, lándzsa, bauxit, briddzsel, München, Mexikó, pszichológia, lopózik

11. Szótagold a következő összetett szavakat! Találsz közöttük olyanokat is, amelyek az azonos alakúság miatt lehetnek egyszerű szavak is. Keresd ki ezeket, és szótagold őket kétféleképpen!

kilogramm, országút, áradás, legerősebb, megalakult, megint, vasutas, vasáradat, legelőre, távirás, nyelviskola, gépelem, őserdő, színarany, várostrom, közellátás

12. Válaszd ki az alábbi szócsoportokban a kakukktojást, indokold a megoldást!

- a) látszik, játszik, tetszik, utca, kabátja
- b) otthon, vállfa, tettnek, álltam, szálltok
- c) különben, szegfű, vízpart, bicikli, dobszó
- d) teljes, bátyja, parttal, anyjuk, éljen
- e) Kovácssal, vérrel, szabadság, Móriczsal, azzal

13. Mindegyik szót kétféleképpen írtam le, a te feladatod a tippelés:

- ha az **első** oszlopban levő írásmódot tartod helyesnek, írd **1-est**
- ha a **második** oszlopban levő írásmód az elfogadható, írd **2-est**
- ha egyik írásmód sem ütközik helyesírási szabályba, vagyis ha **mind a két írásmód alkalmazható**, akkor írd **X-et**
- ha **mindkét írásmód helytelen**, vagyis mindkettő szabályellenes, írd **0-át!**

		tipp
FOOTBAL	FUTBAL	
ASZTALTENISZ	ASZTALITENISZ	
BUFET	BÜFFÉ	
CSERESNYE	CSERESZNYE	
IRT	ÍRT	
VÁLOGAT	VÁLLOGAT	
FÜZET	FÜZET	
HALHATATLAN	HALLHATATLAN	
HÁNCS	HÁNTS!	
BALON	BALLON	
LYUK	LUK	
ROSSZAL	ROSSZALL	
TAPASZT	TAPASZ	

14. Tizenhárom szót közlök, mindegyikben öt pont helyettesíti a kihagyott „t” betűt. A feladatod eldönteni, hogy a foghíjas szóba **szimplán (1)** vagy **duplázva (2)** kell-e beilleszteni a hiányzó betűt. Esetleg **így is, úgy is (X)** elfogadott – természetesen más-más értelmezésben – a kifejezés?

szó	tipp	szó	tipp
fizete.....		ragasz.....at	
par.....alan		őrizze.....	
fedé.....len		kerese.....	
figyelme.....len		melle.....	
talpala.....nyi		csipe.....nyi	
ú.....alan		ille.....	
helye.....			

15. Az alábbi szavakban a „k” betűt pontokkal jelöltem – a te feladatod a hiány pótlása.

1) sa.....tábla	5) a.....robata	9) e.....ora
2) bü.....fa	6) .....a.....u.....	10) e.....orra
3) a.....umulátor	7) sar.....al (sarokkal lát el)	11) ci.....ca.....
4) a.....ord	8) sar.....all (ösztökél)	12) so..... /so...
13) la..... /la...		

16. Sok esetben gondot okoz az „ál” – „áll” szavaink írásmódja. Az alábbi összetett és képzett szavak hiányzó „l” hangjának helyettesítését kérem tőled – a szavak értelmének megfelelően!

1. á.....arc	5. á.....ástalan	9. á.....ásfoglalás	13. helytá.....
2. á.....haj	6. á.....név	10. á.....szakáll	14. á.....szíj
3. á.....csont	7. á.....kulcs	11. á.....ruha	15. á.....szakáll
4. á.....kapocs	8. fenná.....	12. á.....szent	16. á.....jad!

17. Írd a szavak után, annak a mássalhangzó-törvényszerűségnek a számát, amely érvényesül a kiejtésükkor! 1. részleges hasonulás; 2. teljes hasonulás; 3. összeolvadás; 4. rövidülés

mondta ____   készség ____   vállfa ____   botjuk ____   bontjuk ____
metssze ____   különben ____   orrhossz ____   tépdes ____   vérré ____

18. Magyarázd meg a minta szerint, milyen mássalhangzó-törvényszerűség van a szavakban!

Pl: eddzen : teljes hasonulás, mert a dz végű igéhez j-vel kezdődő toldalék járult
szegfű: részleges hasonulás, mert a zöngés „g” mellé zöngétlen „f” került, és az „f” a „g”-t zöngétlen „k”-ra változtatta

vonattal: _____
_____

lombtól: _____
_____

arra: _____
_____

19. A magánhangzók rövidsége, illetve hosszúsága egyes szavakban gondolkodóba ejti az embert. Válogattam egy csokorra valót – a szópárok közül az általad helyesnek vélt alakot húzd alá!

i – í

a) kimél – kímél	f) kísérlet – kíséret	k) kíváncsi – kíváncsi
b) pacsírta – pacsírta	g) kísértet – kísértet	l) bibic – bíbic
c) íté – íté	h) szolid – szolid	m) hinár – hínár
d) itélet – ítélet	i) szelid – szelíd	n) színház – színház
e) ígér – ígér	j) sima – sima	

u – ú

a) galambduc – galambdúc	f) felborul – felborúl (a szék)	j) buza – búza
b) lámpabura – lámpabúra	g) fujdogál – fújdogál	k) bábu – bábú
c) kulturális – kultúrális	h) vadludak – vadlúdak	l) gyujt – gyújt
d) hugocskám – húgocskám	i) zuzmara – zúzmara	m) utál – útál
e) beborul – beborúl (az ég)	n) gunyos – gúnyos	

ü – ú

a) becsül – becsúl	f) húsító – hűsítő	k)gyül – gyűl
b) lenyüggöz – lenyűgöz	g) kitünő – kitűnő	l) tűzifa – tűzifa
c) tűzijáték – tűzijáték	h) megszűnik – megszűnik	m) fűz – fűz
d) tűnik – tűnik	i) gyülekezet – gyűlekezet	n) fűzes – fűzes
e) kihül – kihűl	j) nekigyürkőzik – nekigyűrkőzik	

20. Keresd meg a szóoszlopokban azt a szót, amelyik a hangtörvényeket figyelembe véve nem illik az oszlopba!

városban	kezdd	bontjuk	kalappal
különben	küldd	szépítse	orvossal
lépdes	add	kenjük	hunyanak
görögtűz	hordd	hétszer	lábbal
mákdaráló	mondd	gondterhes	szemmel

SZÓALAKTAN

21. Jelöld az alábbi szavakban a szótöveket!

látványosság, olvasó, olvasmány, olvasnak, fűrész, tengerész, vadász, vadra, villámlik, villámat, apró, zokni, indulni, abban

22. Keresd meg az alábbi szövegben a képzett szavakat!

Bab Berci rögtön sejtette, hogy ebből semmi jó nem sülnet ki. Mert egy jóra való repülőgép nem zörög ilyen harciasan. Például Pálinkó Gyurka repülője! Az igaz, hogy még mindig nem érkezett meg, de ha megjön, fogadjunk, hogy legföljebb finomkásan zümmög, kedves cérnahangon, az ember szívesen elhallgatná akár egy álló napig is.

Na, de ezt a böszmét! Ezt a recsegő, sziszegő, durrogó szörnyeteget! És nézd, meg tud állni a levegőben! Az üvöltő csodamasina egy helyben lebegett a Széljárta Fák tere fölött, mint egy szitáló vércse, aztán nagy sisteregve-jajongva hajladozták a fák, örvénylettek a levelek, az erdő legszívesebben elszaladt volna – leereszkedett, ráhasalt az összelapított füvekre, bordatörött bokrokra, gerinctörött fákra.

23. Bontsd fel a szavakat szóelemekre!

MAGYARSÁG =

ÁLTALÁNOSAN =

ÍRÁSA =

KERESZTÉNYSÉG =

ÍRÁSJELEKET =

ÜLDÖZNI =

KEZDTÉK =

UTASÍTÁSRÓL =

SZÉKELYEK =

JOBBRÓL =

PAPOKNAK =

BÜNTETÉS =

FELIRATOKAT =

SEMMISÍTENI =

VISSZATARTOTT =

VESZENDŐBE =

TUDATÓ =

ÉVTIZEDÉBEN =

SZOLGÁLATBAN =

JEGYEZTE=

24. Húzd alá a szósorokban azokat a szavakat, amelyek tőszavak!

macska, Katóka, bárka, rokka, asztalka, márka, madárka, atka, sapka, fiúcska, karika
sajtó, tanuló, Sajó, síró, skorpió, olló, takaró, varázsló, borozó, zászló, alsó, kapcsoló, vágó

25. Húzd alá a képzett szavakat! Karikázd be a képzőket!

Ott az ínség, ahol szitával foltozzák a süveget.
Hol öt-hat ember jóllakik, a hetedik sem marad éhen.
Jól végzett munka minden gyarapodás talpköve.
Kész munkában könnyű hibát keresni.
A munka nemesít.
A munkával a vad is megszelídül.
Segítséggel jó a tanács.

26. Alkossd meg a szó szerkezetek képzett szavait a szóegyenlet segítségével!

tan + igeképző + főnévképző + melléknévképző =
el + kedv + melléknévképző + igeképző =
tesz + igeképző + melléknévképző + főnévképző + melléknévképző = (erő)
gép + igeképző + névszóképző + névszóképző = (hiba)

27. Húzd alá a szósorban azokat a szóalakokat, amelyek végén a –k a többes számot jelöli!

berek, eprek, könyvek, szólások, barack, tálak, sisak, szándék, kosarak, maradék, tajték,
gyerek, üvegek, szilánk, várak, kamrák, alak, halak, ruhák, kerek, kerék, kérek, képek

**28. Keresd meg a szövegrészletben azokat a szavakat, amelyek toldalékai közt van jel!
Karikázd be a jeleket, majd nevezd is meg őket!**

Jól s szépen beszélni a köznapokon is tudni kell. Meg kell ezt tanulnunk úgy, hogy vérünkbe ivódjon. Sok közéleti bajunk egyik legnagyobbikának: a hivatali bürokráciának kigyógyítására, egyszerű és pontos nyelvhasználatra lenne szükség.

Idegen hatások befolyása ellen is óvni kell a nyelvet. Még inkább attól, hogy magába zárkózzék, s elporosodva váljék használhatatlanná. Sok szépen és jól beszélő ember példája tanít a leghatásosabban. Tőlük-tőlünk válhat nyelvünk – az anyanyelvünk – igazi kincsé. Egy mindenki s mimagunk által is folyton-folyvást megcsodálni való jelenségé.

(Bodosi György: Vallomás)

29. Jelöld, milyen típusú toldalék van a barát szón!

1 = képző

2 = jel

x = rag

barátkozik		barátság		baráttá	
barátom		baráti		barátnak	
barátot		baráthoz		barátja	
barátok		baráttal		barátaim	

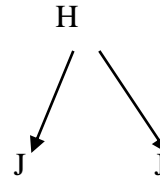
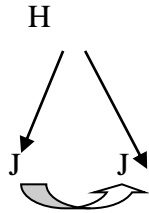
30. Válaszd ki a kakukktozásokat, választásodat indokold!

- a) tollat, nézet, nézett, rajzolt, látott
- b) egyre, egység, egyes, egyesít egységes,
- c) látványosak, látom, látás, látó, látvány
- d) szépség, szépséges, szépül, szépít szépnek
- e) házra, házból, házas, háznak, házra

JELENTÉSTAN

31. Írd a megfelelő képlet alá a szavakat, azután nevezd meg a csoportokat!

láb, egér, ég, korom, szűr, verem, nyúl, ház, csiga, villám, lép, fej, mag, szem, ablak, szelet, fűz, ég, tűz, fél, kagyló, mazsola, nyelv, száj, hát, hasad, fül, téglá, csavar, követ, török, görög

32. Csoportosítsd az alábbi szavakat jelentésük szerint!

1. terem, 2. kulcsomó, 3. teherautó, 4. bogrács, 5. tükör, 6. csúcs, 7. ég, 8. toll, 9. laboratórium, 10. orr, 11. haj, 12. mert, 13. állam, 14. szűrő, 15. hinta

egyjelentésű	többjelentésű	azonos alakú

33. Egészítsd ki a megfelelő szóval a mondatokat!

a) gondatlanul - gondtalanul

Aki rendesen tanult az év során, az _____ nyaralhat. Aki _____ széthagyja a holmiját, az elveszítheti.

b) egyenlőre – egyelőre

Ezt a tortát négy _____ kell osztanom.
Károly _____ nem olvasta a leveletem.

c) egyhangúlag – egyhangúan

A döntést _____ hozta meg a küldöttség.
_____ telnek a napok.

d) helység – helyiség

Pécel Pest megyei _____.

A mi termünk egy nagy _____.

e) emberség – emberiség

Az _____ nagy feladata a környezetszennyezés megszüntetése.

Az _____ es viselkedés a keresztények erénye.

34. Válaszd ki a kakukktojást! Indokold meg a választásodat!

a) törölköző-törülköző, benn-bent, gondtalan-gondatlan, fel-föl
minden szópár _____, ez az egy viszont

_____

b) langaléta, inal, kakukkol, sompolyog, andalog
minden szó _____, ez az viszont

_____

c) szúr, fej, telek, karóra, egér, terem
minden szó _____, ez az egy viszont

_____

d) kívül-belül, kicsi-nagy, okos-buta, kerékpár-bicikli
minden szópár _____, ez az egy viszont

_____

e) csiga, levél, csap, kagyló, korán, szem, ház
minden szó _____, ez az egy viszont

_____

35. Mit jelentenek az alábbi szólások? Magyarázd meg!

a) megette a kenyere javát _____

b) szeget üt a fejébe _____

c) megette a kenyere javát _____

d) rázza a rongyot _____

e) szeget üt a fejébe _____

f) egy cipőben járnak _____

g) felkopik az álla _____

h) a kisujjában van _____

i) a könyökén jön ki _____

j) eső után köpönyeg _____

k) kibújt a szög a zsákból _____

l) bakot ló _____

36. Olvasd el a következő szöveget, azután húzd alá benne a hangutánzó szavakat!

Volt egyszer egy medve, sose volt jókedve. Dirmegett-dörmögött, mintha másra nem lett volna oka, csak búslakodásra. Hiába csicseregtek körülötte a madarak, brekegtek a békák, ő csak morgott folytonosan. Akkor is dohogott, amikor a széltől az ág ropogott, de akkor is, amikor a nap ragyogott.

37. Bizonyítsd be mondatalkotással, hogy a felsorolt szavak azonos alakúak!

szűr: _____

_____

török: _____

_____

nyúl: _____

_____

fűz _____

_____

villám: _____

_____

38. Válogasd ki a hangutánzó szavakat!

„Pufog pöfögve, dohog lihegve,
Hasában hőség izzik sziszegve;
Indul a sínen a masina lassan,
Nyikorog – csikorog – csetten és – csattan –
Húzza a vonatot, robotol egyre,
Zihálva zakatol, robog a hegyre,
Száguldva vágat át völgyeket, földeket,
Gyorsulva, gyorsulva fut, mint a fürgeteg...”

39. Gyűjts olyan hangulatfestő szavakat, amelyekkel a megadott jelentéseket fejezhetjük ki!

- a) lassan, aprólékosan, kitartóan foglalatostkodik valamivel.....
- b) észbeli gyarlóság, hiányosság .....
- c) lustán, nehézkesen, megy – megrogyadozva jár .....
- d) aluszékony természetű .....
- e) tehetetlen .....

40. Válogasd ki a hangulatfestő szavakat!

alszik, babrál, dörmög, hópehely, leskelődik, szeleburdi, nyimnyám, liheg, ostoba, sertepertél, fricska, hajadon, csonka, lompos, szunnyad, halk

KOMMUNIKÁCIÓ

**41. Nevezd meg, milyen kommunikációs tényezőket ismersz fel a következő helyzetben!
A nagymamád felhívod telefonon, hogy beszámolj neki arról, hogy megnyerted a szavalóversenyt.**

---

42. Melyek a szövegszerkesztés állomásai? Egészítsd ki a hiányos felsorolást! Ügyelj a megfelelő sorrendre!

A szövegalkotás céljának megfogalmazása.
A szöveg közzlési körülményeinek feltérképezése.

A szöveg kidolgozása.

---

43. Milyen típusú szövegek az alábbiak? Állapítsd meg karikázással, majd egészítsd ki az indoklást!

a. Azt mondja a rege, hogy Árpád fejedelem aranyos nyeret, gyémántos fékű paripát küldött ajándékba a morva királynak. Nagyon megörült a morva király az ajándéknak, és azt mondta Árpád követének:

- Tisztelem gazdádat, mondd meg neki, hogy jó szívvel vettem ajándékát. Azt látom belőle, hogy engedelmes szolgám akar lenni.

a) elbeszélés   b) leírás   c) jellemzés

A fenti szöveg _____, mert az író a szövegben egy

---

b. A délelőtti napfényben fürdő kert élénkzöld hallgatásán, mint apró kis kék selyemszalagok lebegtek csokorra kötve a rigók könnyű füttyei. A fülemüle szava széles tarka szivárványt húzott keresztül ezen a csöndön s a vadgalambok bűgásai, mint apró lila tollak díszítették,

akárcsak bokrok tövét az ibolyák. Valahol bégetett egy bárány s egy kakas kukorékolt s ez a két hang is könnyű volt, úszott és lebegett a békesség fölött.

a) elbeszélés

b) leírás

c) jellemzés

A fenti szöveg _____, mert az író a szövegben egy

---

c. Furcsa, mókás figura volt. Szokatlan öltözetét természetesen viselte. Hosszú haját befonva hordta. Izmos, zömök testén széles bőrvövel átfogott kaftán feszült. Övén tarsoly fityegett. Lépteinek súlyát bőrcsizma tompította. Ferde vágású szeme derűsen csillogott, szája sarkában mosoly bujkált. Amikor megszólalt, szavai fenséges folyamként lassan, méltóságteljesen hömpölyögtek.

a) elbeszélés

b) leírás

c) jellemzés

A fenti szöveg _____, mert az író a szövegben egy

---

d. Most, hogy elcsendesült körülöttünk a világ és ragyog a betlehemi csillag, hadd mondok el nektek az én történetemet. A nagy titok történetét. Lehet, hogy utoljára vagyunk így együtt a karácsonyi csillag alatt. Ezért hát nagyon is ideje, hogy továbbadjam nektek ezt a históriát. A karácsony igaz történetét.

a) elbeszélés

b) leírás

c) jellemzés

A fenti szöveg _____, mert az író a szövegben egy

---

44. Nevezd meg a kommunikációs tényezőket az alábbi helyzetben:

Igazgatódat hívod meg az osztályotokban lévő makett kiállításra.

feladó: _____

vevő: _____

csatorna: _____

üzenet: _____

kód: _____

45. Milyen fogalmazástípusok az alábbiak, indokold!

a) A Himalája az eurázsiai hegységrendszer része, amely a Tibeti-fennsík és az indiai szubkontinens között húzódik. Itt található a Föld legmagasabb hegycsúcsa, a körülbelül 8850 méter magas Csomolungma (angol nevén Mount Everest). Tágabb értelemben véve a hegységrendszer részét képezik a Pamír, a Hindukus és a Karakorum hegyvonulatai is.

A hegység az újidőben alakult ki; két szárazföldi lemez, az eurázsiai és az indiai kontinensek ütközése hozta létre. Több párhuzamos láncból áll, szerkezete üledékes és kristályos. A Himalája elnevezés a szanszkrit hima ('hó') és alaja ('otthon, haza') szavakból áll, ami annyit jelent: „a hó otthona”, „a hó hazája”

A fenti szöveg _____, mert _____

b) Tizenhárom évvel azután, hogy a kedvese meghalt a világ legmagasabb hegyláncán, Michal Gili Charkesky elhatározta: végigjárja azt az utat a Himalájában, amelyen az akkor 23 éves barátját lavina sodorta el. Azóta nem látták, mióta a múlt héten hirtelen lecsapott a 40 hegymászó, köztük három izraeli halálát követelő hóvihár az Annapura ösvényre.

A fenti szöveg _____, mert _____

c) Szendrő Szabolcs húsz éve hegymászó. Élő legenda. Járt nyolcezer méter magasan, mászott nehéz sziklautakat itthon és például a Himalájában, miközben mind inkább elhíresült a világ különbözőn tájain készített fotóival is. Sokan onnan ismerik, hogy ő a féllábú hegymászó: fiatal korában egy baleset következtében térd alatt elveszítette egyik lábát.

A fenti szöveg _____, mert _____

d) Azt mondja a rege, hogy Árpád fejedelem aranyos nyergét, gyémántos fékű paripát küldött ajándékba a morva királynak. Nagyon megörült a morva király az ajándéknak, és azt mondta Árpád követének:

- Tisztelem gazdádat, mondd meg neki, hogy jó szívvel vettem ajándékát. Azt látom belőle, hogy engedelmes szolgám akar lenni.

A fenti szöveg _____, mert _____

e) A délelőtti napfényben fürdő kert élénkzöld hallgatásán, mint apró kis kék selyemszalagok lebegtek csokorra kötve a rigók könnyű füttyei. A fülemüle szava széles tarka szivárványt húzott keresztül ezen a csöndön s a vadgalambok bűgásai, mint apró lila tollak díszítették, akárcsak bokrok tövét az ibolyák. Valahol bégetett egy bárány s egy kakas kukorékolt s ez a két hang is könnyű volt, úszott és lebegett a békesség fölött.

A fenti szöveg _____, mert _____

46. Állapítsd meg az alábbi kijelentésekről, hogy igazak-e? (I,H)

_____ A cím lehet témamegjelölő, vagy figyelemfelkeltő

_____ Az anyaggyűjtés alkalmával kijavítjuk a hibákat

_____ A szövegalkotás célja lehet jellemzés

_____ Az elbeszélő szövegek történetet mondanak el

- _____ A szövegtípus kiválasztásakor arra figyelünk, hogy ki lesz a szöveg címzettje
- _____ Az anyaggyűjtés során nem használhatjuk fel saját élményeinket
- _____ A vázlatírást megelőzi a szöveg megformálása
- _____ A javítás alkalmával a szóismétléseket is megszüntetjük
- _____ A leíró szövegek tárgyat, tájat mutatnak be
- _____ A vázlat kulcsszavakból is állhat

47. Mi a célja az alábbi szövegek megalkotásának?

- a) Az egyiptomi viselet bemutatása
1) tájékoztatás	2) figyelemfelhívás, mozgósítás	3) gyönyörködtetés
- b) Meghívás egy iskolai író-olvasó találkozóra
1) tájékoztatás	2) figyelemfelhívás, mozgósítás	3) gyönyörködtetés
- c) Egy tanulmányi kirándulás eseményeinek elmondása
1) tájékoztatás	2) figyelemfelhívás, mozgósítás	3) gyönyörködtetés

48. Miért nem sikeres a kommunikáció az alábbi esetekben:

- egy magyar és egy francia szeretne beszélgetni, de nincs egyetlen nyelv sem, amelyet mindketten beszélnek _____
- nagymamáddal beszélnél mobilon, de nincs töltés a telefonodon
_____
- a barátnőddel beszélnél, de ő éppen Olaszországban van
_____
- egy süketnémával beszélgetnél, de nem ismered a jeleket
_____
- Nemecek Ernő számára lenne mondanivalód
_____

49. Válaszolj a következő kérdésekre!

- a) Az elbeszélő fogalmazások készítésekor milyen rendet követünk? _____
- b) A leíró fogalmazásokban milyen rendet követünk? _____
- c) Mit jelent az „in medias res” kezdés? _____
- d) Amikor egy embert mutatunk be, milyen fogalmazástípust használunk? _____
- e) Melyik fogalmazástípus készítésekor színesíthetjük írásunkat párbeszédese részekkel? _____

50. Rajzold le a kommunikáció ábráját!

Helvessírás

1. Egészítsd ki j-vel!

ba....usz, gyű....tőszenveté...., go....ó, gömbö....ű, veszé....he....zet, ha....nal, tartá....ha....ó,
i....ed, műhe...., für....to....ás, mé....ül....ön, ola...., gere....ha....ítás, petrezse....em, ...égpá....a

2. Lásd el –val, -vel toldalékkal az alábbi szavakat!

1. kulcs _____	2. Kossuth _____
3. Papp _____	4. szél _____
5. Széll _____	6. km _____
7. meggy _____	8. toll _____
9. Mariann _____	10. Babits _____

3. Húzd alá az alábbi –ú, –ű végű főnevek közül a hibásan írottakat!

alku, boru, áru, apu, ágyu, dugattyu, borju, fiu, kátyu, gyanu, batyu, koszoru, daru, hamu,
tanu, szu, Samu, gyüszü, gyepü, lapu, köszöntü, adu, betü

4. ELŐBB VAGY UTÓBB? Húzd alá mindegyik szópárban azt a nevet, amelyik előbb van a betűrendes névsorban?

1. ADÉL vagy ÁDÁM	6. ÉVA vagy EVELIN
2. ARTÚR vagy ÁRPÁD	7. IGNÁC vagy IZIDOR
3. TIVADAR vagy TIBOR	8. ÁRVÁCSKA vagy ATTILA
4. ÁBRAHÁM vagy ABIGÉL	9. IRÉN vagy IZABELLA
5. ZSOMBOR vagy ZSÓKA	10. KONRÁD vagy KORNÉL

5. A következő szópárok közül válaszd ki a helyes formát. Keretezd be!

higgany – higany	mállik – málik
szalag – szallag	agódik – aggódik
hegeszt – hegeszt	víjog – vijjog
ellem – elem	szálloda – száloda
szőlő – szöllő	bakkancs – bakancs
eső – esső	köppeney – köpeny
ízíg-vérig – izzig-vérig	menyország – mennyország
agályos – aggályos	heged – hegged

6. Tippelj, hogy milyen magánhangzót vagy mássalhangzót írunk a következő szavakban! 1 = rövid 2 = hosszú x = mindkettő lehet

1. h....rdetés (i) _____	8. szandá.... (l) _____
2. b....jdosó (u) _____	9. roszá....ja (l) _____
3. sar.... (u) _____	10. tu.... (d) _____
4. ut....lsó (o) _____	11. futba....ozik (l) _____
5. h....zgal (u) _____	12. reste....kedik (l) _____
6. üz....k (ö) _____	13. állhatato....an (s) _____
7. szellem....rtó (i) _____	13+1. me....ország (ny) _____

7. Számozd be abc-rendben az alábbi neveket!

___ Wass   ___ Márai   ___ Molnár
___ Jókai   ___ Móra   ___ Kosztolányi
___ Sík   ___ Babits   ___ Karinthy   ___ Gárdonyi

8. Állapítsd meg az alábbi kijelentések igazságtartalmát! Az igazak elé írd I, a hamisak elé írd H betűt!

- ___ A magyar nyelvet azért mondják hangzós nyelvnek, mert sok benne a magánhangzó és a zöngés mássalhangzó
- ___ A magyar nyelv kedveli egymás mellett a sok mássalhangzót
- ___ Azok a szavaink, amelyek két mássalhangzóval kezdődnek, biztosan idegen eredetűek
- ___ Az írás alkalmával a legtöbbször hagyatkozhatunk a hallásunkra
- ___ A ly-t tartalmazó szavakban a szóelemzés elve érvényesül
- ___ A mássalhangzó-törvényszerűséget tartalmazó szavainkat hallás után írjuk
- ___ A részleges hasonulásakor általában a hátul álló mássalhangzó hasonítja magához kissé az előtte álló mássalhangzót
- ___ A magánhangzók hosszúságának a magyarban jelentés megkülönböztető szerepe van
- ___ A szavak helyes írásmódját az ország vezetője szabja meg
- ___ A helyesírás mindannyiunk közös érdeke
- ___ A helyesírási szabályokat évenként módosítják
- ___ Az írás során legtöbbször a hagyományt követjük
- ___ A betűrendbe soroláskor nincs különbség a rövid és a hosszú magánhangzók között
- ___ Az írás alkalmával mindig azt írjuk, amit hallunk
- ___ A hosszú magánhangzót egy (vagy két) vesszővel, a hosszú mássalhangzót „y”-nal jelöljük az írásban

9. Helyezd el a táblázatban a következő szavakat: mirigy, hosszú, Batthyány, meggyel, barátja, posta, papiros, utca, egyszer, kulcsosomó, tollal, meredély, sólyom, óramutató, batyu, vállfa, megkerül, szőlő, tűnődik, újít

kiejtés szerinti írásmód elve	szóelemzés elve	hagyomány elve	egyszerűsítés elve

10. Számozással készíts betűrendes szójegyzéket! (14. szabálypont)

kenyeres pajtás   kenyérpusztító
Kenyérkereső   kenyere
Kenyérliszt   kenyereslány
Kenyérgyár   kenyértörés
Kenyérkenyeres

11. Egészítsd ki a szavakat rövid i, u, o, ü, ö, vagy hosszú í, ú, ő, ó, ő magánhangzóval!
(20. szabálypont)

gyönyör....	c....vódik	b....jdosik	b....lcs....de
k....sér d....l	h....ny m....	sz.....nik	L....ránd
szel....d	ny....lánk	v	...,gér .
...r....gy	s....jtás	s...ma	m....lt
zs....p	....rs		

12. Egészítsd ki a szavakat a megadott mássalhangzókkal!

ci...ázik (k)	kö...eny (p)	ba...ancs (k)
a...ancs (g)	sza...ag (l)	sá...ad (p)
e...em (l)	bá...ad (gy)	sző...ő (l)

13. Állapítsd meg, melyik helyesírási alapelv érvényesül a következő szavak leírásakor?

Kossuth	érints
csonttal	jégkrém
messzebbre	merészség
kisebb	ollóval
pályázat	egészségünk

14. Alkalmazd a j hang megfelelő jelét!

ba....usz, gyű....tőszenveté...., go....ó, gömbö....ű, veszé....he....zet, ha....nal, tartá....ha....ó,
i....ed, műhe...., für....to....ás, mé....ül....ön, ola...., gere....ha....ítás, petrezse....em, ...égpá....a

15. Írd le a következő szavak –val, -vel ragos alakjait!

sakk _____	vas _____
bridzs _____	futball _____
toll _____	orr _____
Madách _____	fény _____
méh _____	km _____
Papp _____	Kodály _____
Kossuth _____	Mariann _____
% _____	meggy _____
Semmelweis _____	Papp _____
pap _____	Babits _____
szél _____	Székely _____
Shakespeare _____	dl _____
méh _____	kg _____
sah _____	potroh _____
Mann _____	Anett _____

16. Egészítsd ki a szavakat a megfelelő magánhangzókkal!

(i-í) ___r___gy	v___zes	t___zes	sz___nész
(o-ó) ___v___da	kat___likus	ir___da	f___ly___s___
(ö-ő) sz___l___	___sszel	___v	b___r___nd
(u-ú) tan___l	baty___	t___rista	b___cs___

17. Válaszd ki a megadott betűk közül azt, amelyekkel ki kell egészíteni a szavakat!

Pótold a szavakban a hiányzó betűket!

(ds-cs) szaba___ság	(ss-szs) egé___ég	(tj-ty) bo___a
(jj-lj) é___en	(g-k) rö___tön	(nyj-nny) a___a
(dt-t) mon___a	(s-zs) olva___gat	(z-sz) né___het
(dzj – ddz – dzd)e_____en	(cc-tc) u___a	(zs-s) va___ban

A fenti szavak közül melyekben van

részleges hasonulás: _____

teljes hasonulás: _____

összeolvadás: _____

Melyik helyesírási alapelv szerint írjuk a fenti szavakat? _____

18. Pótold a j-eket!

bó___a	gó___a	pó___a	veszé___	kevé___	paré___	kehe___
pehe___	dele___	fe___	zöre___	döre___	karva___	tava___
ola___	va___	tala___	para___	dere___e	gereb___e	
tete___e	ele___e	dereg___e	ve___e	re___té___	esté___	
meredé___	cseké___	mé___	uszá___	papagá___	laká___	homá___
má___						

19. Pótold az alábbi szavakban a hiányzó betűket!

1. abla___ban, 2. fo___on, 3. do___szó, 4. e___el, 5. sze___fű, 6. mos___unk, 7. ré___ben, 8. é___jen, 9. va___golyó, 10. hí___tak, 11. ho___ta, 12. ké___zel, 13. szí___telen, 14. a___an, 15. ba___szem, 16. ó___di, 17. bá___a, 18. kö___ség

A részleges hasonulást tartalmazó szavakban a két egymás mellett álló mássalhangzó közül a második megváltoztatja az előtte állót (az ejtésben). A fenti szavak közül melyekben van részleges hasonulás? Karikázd be!

20. Állapítsd meg, melyik helyesírási alapelv érvényesül a következő szavak leírásakor?

Kossuth, érints, csonttal, jégkrém, messzebbre, merészség, kisebb, ollóval, pályázat, egészségünk

21. Pótold a hiányzó betűket!

Maga....abb te....nikai sza....épze....séget csak a....or szerezh....ek, ha tö....ek közö.... a me....iségteni tudást is elsa....át....to....átok.

22. Írd be a megfelelő magánhangzókat, illetőleg mássalhangzókat!

....rs	fe....nő....	fe....hangon	má....ik	a....ancs	sz....nik
b....jdosik	m....lt	s....ma	b....lcs....de	ci....ázik	u....nyi

23. Vajon I vagy II betűt írunk az alábbi szavakban!

szá....jon	va....d be!	á....vány	mú....ó
lege....ő	vá....vetve	dü....ed	fu....ad
á....omás	gyu....aszt	má....ik	sarka....
szá....oda	rossza....	zölde....ik	nagyo....

24. Egészítsd ki a szavakat a megfelelő betűvel!

....rónia	....rd....ng....s	metaf....ra	h....nár
gy....rközik	leny....göző	a....igátor	cse....önyv
e....éle	ére....ségi	talpala....nyi	hanya....lik
t....nékeny	c....vódik	zs....p	b....tor

25. Pótold a hiányzó magán,-illetve mássalhangzókat!

lehe....et (egy lélegzetvétel)	....jjong (örvendezik)
é....erű (racionális)	dí....emle (felvonulás)
ba....ancs (lábbeli)	kult....rális (művelődési)
vi....hang (hangvisszaverődés)	fot....(fénykép)
semmireke....ő (hitvány)	h....vatás (szakma)
áh....tat (templomi meditáció)	megsz....ntet(befejeztet)
furcsá.... (furcsának tart)	sze....fű (virág)
a....ociál (képzetet társít)	monogra.... (a név kezdőbetűje)
di....erencia (különbség)	ne....lon (egyfajta műanyag)
ka....ier (sikeres pálya)	konku....encia (versenytárs)
kontro.... (ellenőrzés)	venti....átor (légcsavar)

26. Válaszd el minden lehetséges helyen a következő kifejezéseket!

taxi	esernyő	bridzsel (ige)
briddzsel (kártyajáték)	holott	légyott
archaikus	Bologna	Batsányi
Shakespeare		

27. Miután kiegészítéd a szavakat a megfelelő magánhangzókkal, csoportonként egy-egy kakukktojást találsz. Melyek ezek a szavak?

a)	b)	c)	d)	
szel__d	k__mél	__z	h__s	
__r__gy	h__zeleg	p__sta	gy__jt	
d__csér	szol__d	h__s	p__p	
f__nom	sz__n	k__n	t__sz	
s__ma	k__nál	k__mél	__t	
e)	f)	g)	h)	i)
ny__l	árb__c	b__ra	s__ly	c__m
l__d	__cska	k__sza	__j	cs__k
t__z	k__ldus	t__sz	k__mél	s__ma
b__jt	b__gáncs	k__r	d__csér	d__j
k__t	p__sta	__v	__gér	d__sz

28. Egészítsd ki az alábbi idegen szavakat a megfelelő (rövid vagy hosszú) mássalhangzókkal!

a ____ord,	a ____umlátor,	akvare____,
a ____iteráció	artiku ____áció	a ____arátus,
aszi ____etria,	a ____rakció,	autogra____,
bagate____,	bi ____iárd,	bi ____ió,
bri ____iáns,	bro ____úra,	bu ____dog,
civi ____izáció,	deszti ____ált,	e ____ipszis,
fro ____ír,	hőlégba ____on,	klorofi____,
ma ____ut,	mi ____ennium,	mi ____iárd,
monogra____,	para ____in,	pa ____iánsz,
pa ____íroz,	penici ____in,	pu ____ing,
ra ____inált,	venti ____átor	

29. Ha megfordítod a szavakat, megváltozik a magánhangzó időtartama!

is ← , mi ← , kis ← , szid ← , visz ← , rügy ← , úzi ← , ígér ← , evő ← ,
gyűrű ← , kötőtű ← , kusza ← , lából ← , tályog ←

30. Pótold a szó végi magánhangzókat!

faggy__	gyapj__	bor____	vály__	baty__
ágy__	gyal__	hábor__	hatty__	zsal__
asz____	gyan____	dar____	koszor__	bizs__
bárgy__	káty__	karcs__	ham__	b____
hajd____	lap____	ifj____	fi____	kap__

31. Csoportosítsd az alábbi szavakat a bennük lévő mássalhangzó-törvénytörvény szerinti!

1. mondják, 2. egyforma, 3. anyja, 4. egyszer, 5. tolltartó, 6. jéggé,
7. költöztem, 8. ferdítsék, 9. vállfa, 10. egyszer

Részleges hasonulás: ..... Teljes hasonulás: .....

Összeolvadás: ..... Rövidülés: .....

32. Válaszd ki a helyesen írt szavakat!

szőlő-szöllő	színész-színész	óvoda-ovoda	folytat-fojtat
ígér-ígér	posta-posta	utas-útas	falú-falú
talaj-talaly	biztat-bízta	sejt-selyt	köpeny-köppen

33. Melyik helyesírási alapelveket alkalmazzuk az alábbi szóalakok leírásakor?

szóalak	kiejtés sz. írásmód elve	szóelemzés elve	hagyomány elve	egyszerűsítés elve
Semmelweisszel				
gallyal				
kulcsomó				
Mariannal				
vádlottól				

34. Nevezd meg, milyen jelenség játszódik le az alábbi szóalakokban! Mi a közös valamennyi helyesírásában?

barátság _____

azonban _____

mossunk _____

szegfű _____

mondja _____

35. Hány darab tulajdonnév van az alábbi szósorban? Írd le a neveket!

széchenyikossuthsemmelweismunkácsykissvörösmartyweöressbeöthybatthyánycuczoreördö
ghgaálpaiskultsárgomboczeördöghlorántffyverseghydessewffywesselényi

36. Néha gondot okoz a szavak helyes elválasztása, szótagolása. Húzd alá az általad helyesnek vélt elválasztási formát!

1. táv-irat vagy tá-virat	2. leg-utolsó vagy le-gutolsó
3. pén- zért vagy pénz-ért	4. há-zig vagy ház-ig
5. fia-tal vagy fi-atal	6. Szabol-csé vagy Szabolcs-é
7. Kür-tön vagy Kürt-ön	8. Na-gyot vagy Nagy-ot
9. ma-dzag vagy mad-zag	10. tem-plom vagy temp-lom
11. ideá-lis vagy ide-ális	12. disz-krét vagy diszk-rét
13. demo-krata vagy demok-rata	14. meg-int vagy me-gint
15. laj-strom vagy lajs-trom	

37. Keresd meg az alábbi szócsoportokban azokat a szavakat, amelyek nem illenek a sorba – helyesírási szempontból!

szel__d	k__mél	__z	h__s
__r__gy	h__zeleg	p__sta	gy__jt
d__csér	szol__d	h__s	p__p
f__nom	sz__n	k__n	t__sz
s__ma	k__nál	k__mél	__t
__ra	s__ly	c__m	árb__c
k__sza	__j	cs__k	__cska
t__sz	k__mél	s__ma	k__ldus
k__r	d__csér	d__j	b__gáncs
__v	__gér	d__sz	p__sta

38. Jelöld számmal, hogy a megadott magánhangzóknak és mássalhangzóknak a rövid vagy a hosszú változatával kell-e kiegészíteni a szavakat (1 = rövid, 2 = hosszú, x = rövid is, hosszú is lehet)!

	szó	tipp
1.	metaf__ra (o)	
2.	ret__rjegy (u)	
3.	__nszol (u)	
4.	zserb__ (o)	
5.	szomj__ság (u)	
6.	sz__resöl (ü)	
7.	t__zes (i)	
8.	szandá__ (l)	
9.	me__egző (ny)	
10.	kevese__ (l)	
11.	vá__ogat (l)	
12.	futba__ista (l)	
13.	hor__ (d)	
13 + 1	utá__am (n)	

**39. Figyeld meg, hogy milyen mássalhangzótvény érvényesül a szöveg szavaiban!
Másold le két-két példát a szövegből a táblázatba!**

Mátyást királlyá választják

Amikor László király meghalt, erősen megijedtek azok az urak, akik Hunyadi László halálát okozták. Szilágyi Mihály nagy sereggel közeledett Buda felé. A trónt akarta megszerezni unokaöccsének, Hunyadi Mátyásnak. Szilágyi megüzente az uraknak, hogy nem áll bosszút Hunyadi László haláláért. Ezután az urak levonultak Pest városába, hogy a király megválasztásáról tárgyaljanak. A befagyott Duna jegén sok ezer ember Mátyást éltette. Soha még királyválasztás ennyi örömmel nem történt. Szilágyi azt írta az erdélyi rendeknek, hogy ők is örvendjenek, vigadjanak, és adjanak hálát a jóságos Istennek azért a boldogságért, amelyben a magyar nemzet részesült.

(Lengyel Dénes: Régi magyar mondák nyomán. Móra Ferenc Kiadó, 1994.)

írásban jelölt teljes hasonulás _____
zöngéesség szerinti részleges hasonulás _____
összeolvadás _____

40. Másold le az üzenet szövegét helyesen!

Haideodaszaladgálsz nem tudsz felkészülni a tanvizsgára.

Megakarlaklátogatni denem ismerem felalakásokat.

Örülnekhahétórakörülkikinéznélafolyosóra.

Mindenképpen felfogok menni hozzátok.

41. Töltsd ki a táblázatot! (229. szabálypont)

Név	A név kiejtése	Elválasztás
Thewrewk	török	Thew-rewk
Baudelaire		
Jóó		
Gaál	gál	nem lehet
Veér		
Madách		

42- Húzd alá a helyes megoldást!

mi-li-gramm	mi-lig-ram	pro-gram	prog-ram
fo-to-gra-fál	fo-tog-ra-fál	de-presz-szi-ó	dep-resz-szi-ó
Ju-go-szlá-vi-a	Ju-gosz-lá-vi-a	Ant-ark-tisz	An-tark-tisz
Vi-se-grád	Vi-seg-rád	in-flá-ci-ó	inf-lá-ci-ó
Le-nin-grád	Le-ning-rád	de-mo-kra-ta	de-mok-ra-ta
Bel-grád	Bel-rád	im-pro-duk-tív	imp-ro-duk-tív

43. Válaszd ki a helyesen írt szavakat!

bridd-zsel	bridzs-dzsel	Ro-us-se-a-u	Roous-seau
lo-pód-zik	lo-pó-dzik	esz-presz-szó	eszp-resz-szó
csin-nad-rat-tacsin-na-drat-ta		A-u-schwitz	Ausch-witz
le-gott	leg-ott	epig-ram-ma	epi-gram-ma
a-u-to-gram	au-tog-ram	Go-e-the	Goe-the
bi-e-der-me-i-er	bie-der-me-i-er	Ma-hler	Mah-ler
Ma-dá-chesal	Ma-dách-csal	Batt-hyá-ny	Bat-thyá-ny
troc-ha-i-kus	tro-cha-i-kus	hex-a-me-ter	he-xa-me-ter

44. Indokold a következő szócsoportok helyesírását!

a.)	b.)	c.)
Abbeli	eddzük	cukorral, késsel
Ekkora	ássa	kulccsal, vésszel
Annyi	játsszák	korommá, füstté
Attól	rázzátok	arannyal, rejtéllé

45. Javítsd ki a helyesírási hibákat!

Egy kis séta

Indujjunk sétára Magyarország fővárosának, Budapestnek a pesti oldalán! A Szabaccság híd közelében találjuk a Köszponti Vásárcsarnokot. A Tolbuhin körúton továbbmenvén hamarossan a Kálvin térre érkezünk. Innen már megpillanthattuk a Nemzeti Múzeumot. Ebben az épületben volt az Országos Szécsényi Könyvtár. Sétájjunk fel a Várba, tekincsünk a Budai-hetység tájaira is!

46. Tanulmányozd az alábbi szógyűjteményt! Csoportosítsd helyesírási szabályok alapján a szavakat!

kocsi, háború, mező, Pali, cipő, fésű, anyu, szülei, nono, gyalu, sí, derű, domború, ürge, cipó, tanuló, bosszú, faggyú, bábu, tű, rí, Pityu, háló, könnyű,

47. A legtöbb főnév végén hosszú ú, ü fordul elő, vannak azonban kivételek.(23-24. szabálypont) Melyik szó végén kell kitenned vagy javítanod az ékezetet?

alku, boru, áru, apu, ágyu, dugattyu, borju, fiu, kátyu, gyanu, batyu, koszoru, daru, hamu, tanu, szu, eskü, Samu, gyüszü, gyepü, lapu, kösöntyü, adu, betü, csengettyü, Icu, szivattyu, pörgettyü

48. Írd le a szöveget helyesen!

A magyarországi szüetről

Ez a szövegrészlet Dömötör Tekla régi és mai népszokások című könyvéből való. Szeptember – október hónapra esik Magyarországon a szüet. A szőlőszedést befejező szüreti mulacsságot hazánk minden szőlőtermő vidékén mektartották. Ehez általában látványos, töbnyire lovasfelvonulás tartozott, melynek résztvevői népviseletet öltötek fel. A táncmulacság helyét, az épület sátrait, a lúgast szőlőfürtökkel díszítették fel, s aki lopot a szőlőből, annak büntetést kellett fizetnie. A szüreti mulatságnak dramatikus formái is kialakultak, főleg a Hegyajján, amint erről Erdész Sándor gyűjtései tájékoztatnak.

49. Keresd meg és húzd alá az alábbi szövegben a hibásan írt szóalakokat!

Amijen a mozdó, ojan a törölköző – tartya a régi közmondás. Ahogyan viselkedik egyik ember a másikkal, ojan viselkedést várhat viszont. Aki a másikal türelmes, figyelmes, keddves, aszt embertársai is mekbecsülik. Ehez a közmondáshoz hasolló értelme van a következőknek is: Amijen az aggyonisten, ojan a fogaggyisten; Amint köszönek, úgy fogaggyák; Mit másal cselekszel, aszt várjad fejedre; Amijen mértékel te mérsz, oj mértékel kapod vissza; Kölesön kenyér vissza jár; (A) szép köszöntésnek szép a feelelete; Jótet hejébe jót várj; Ki mien poháral mér, ojanal adatik vissza.

50. Keresd meg és húzd alá az alábbi szövegben a hibásan írt szóalakokat!

Kísérletez!

Tudod e, hogy egy teli poharat is le felé fordíthatod anélkül, hogy a víz kifojna belőle?

Nem kell hozzá csak egy papír lap, mondjuk egy iskolai füzet kitépet lapja. Töltsd meg a poharat óvatossan vizeskancsóból vagy bögréből úgy, hogy ép színültig legyen! Még az sem baj, ha egy kicsit ki domborodik a víz a pohárból.

Mert ki tud ám domborodni, figyelj csak meg oldalról!

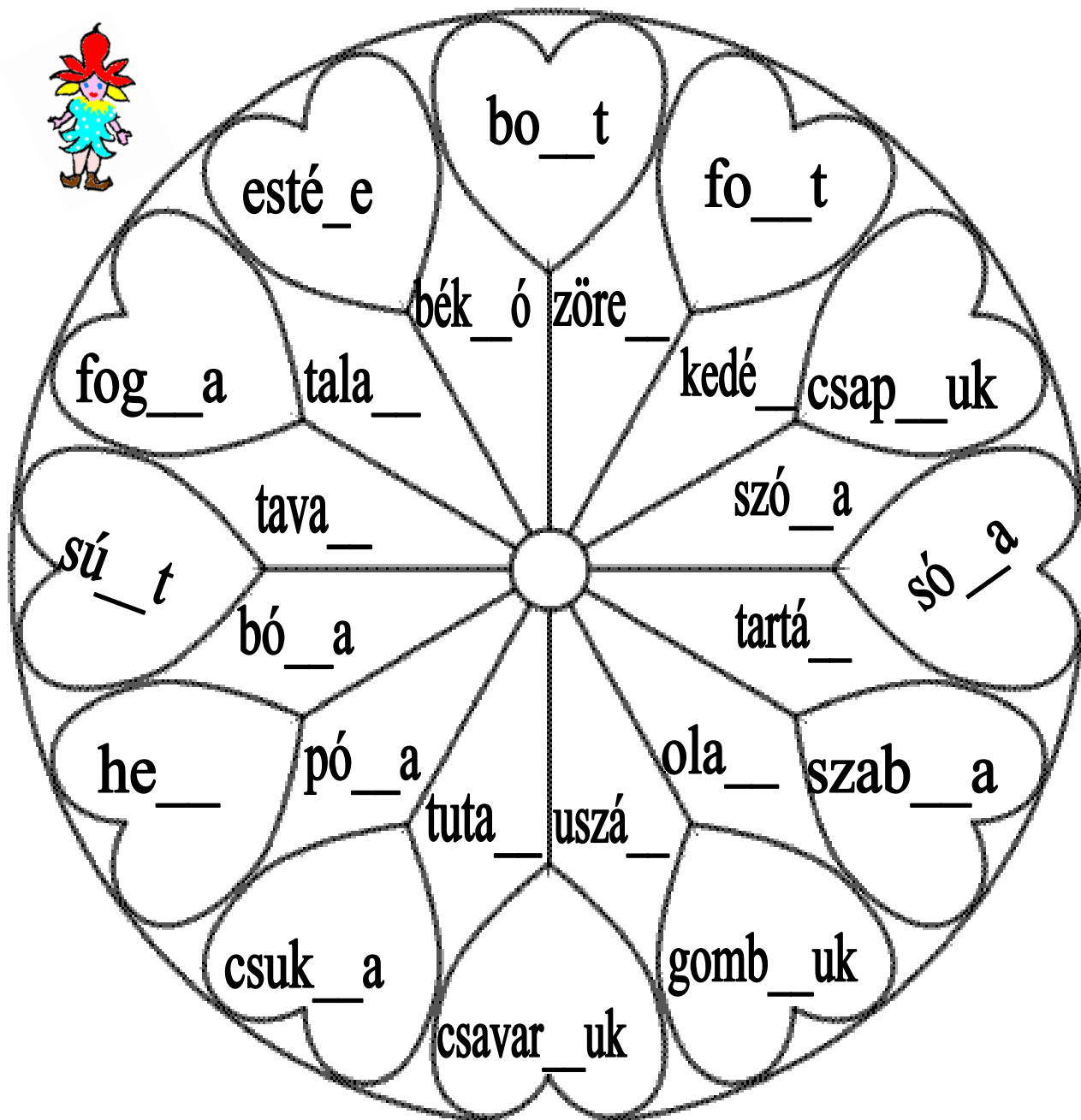
Akor tedd rá a papírlapot, szorítsd rá a tenyered, és fordítsd egyenesen lefelé a pohár száját!

Ha elveszed a kezéd, a víz nem fojlikki, míg a papír át nem nedvesedik.

SZÍNEZD KI A MANDALÁT!

SÁRGA legyen az a mező, amelyikben a szót **J betűvel** kell kiegészíteni,

KÉK legyen az a mező, amelyikben a szót **LY betűvel** kell kiegészíteni,

Másold le a füzetedbe a kiegészített szavakat!